

دستورالعمل بازرسی و نصب پرچم

در شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا

ویرایش اول

اسفند ۱۳۹۶

دستورالعمل بازرسی و نصب پرچم

در شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا

تهیه کنندگان:

غلامعباس رضائی : رئیس گروه آلودگی های خاص دفتر بررسی آلودگی های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست

غلامرضا شقاقی : رئیس گروه بهداشت آب و فاضلاب مرکز سلامت محیط کار و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

فرزاد زندی: معاون دفتر بررسی آلودگی های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست

ایوب بیکی: کارشناس گروه بهداشت آب و فاضلاب مرکز سلامت محیط کار و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ویرایش اول

اسفند ۱۳۹۶

فهرست مطالب:

- مقدمه..... ۴
- اهداف..... ۴
- قوانین و آیین نامه ها..... ۵
- مفاهیم ، عبارات و اصطلاحات..... ۷
- کیفیت آب شناگاه..... ۷
- پایش و نظارت بر سواحل و طرح های سالم سازی دریا..... ۹
- اعلام وضعیت شناگاه ها و طرح های سالم سازی دریا..... ۱۱
- مشخصات پرچم نصب شده در محل شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا..... ۱۲
- تعیین رنگ پرچم..... ۱۴
- گزارش دهی..... ۱۵
- منابع..... ۱۷
- پیوست ۱: گزارش وضعیت ارزیابی ریسک طرح ها و شناگاه های ساحلی استان..... ۱۸
- پیوست ۲: شرایط بهداشتی و زیست محیطی طرح و شناگاه های ساحلی سالم (برای اطلاع رسانی به مردم)..... ۱۹

مقدمه

استفاده از آب های ساحلی و شناگاه های طبیعی به منظور تفریحات آبی و شنا رو به گسترش است. در صورت آلودگی آنها به انواع آلاینده ها بویژه عوامل بیماریزا سلامت عمومی و محیط زیست به خطر می افتد. این مسئله همواره برای کارشناسان و مسئولین نگرانی هایی را در پی دارد. برای جلوگیری از بروز چنین خطراتی، اطمینان از مطلوب بودن شرایط بهداشتی و زیست محیطی اهمیت خاصی دارد. برای اطمینان از مطلوب بودن شرایط بهداشتی و زیست محیطی آنالیز نمونه های آب، پایش و بازرسی قسمت های مختلف سواحل و شناگاه ها ضرورت دارد. آنالیز آزمایشگاهی آب سواحل و شناگاه ها به تنهایی برای تعیین میزان خطرات، آلودگی و گستردگی آن کافی نیست، پایش و بازرسی شرایط محیط زیستی و بهداشتی آنها نیز از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

طرح سالم سازی دریا همانند یک شهرک یا مجتمع های بزرگ بوده که علاوه بر محل شنا شامل قسمت های مختلف تفریحی، اماکن، مراکز تولید و عرضه مواد غذایی و... است که در صورت عدم رعایت موازین بهداشتی و زیست محیطی سلامت استفاده کنندگان از اینگونه اماکن را تهدید می کند.

به منظور حفظ و ارتقاء سلامت عمومی و اطلاع رسانی مناسب به مردم جهت خود مراقبتی، همچنین اجرای تفاهم نامه همکاری های مشترک، بین وزارت کشور، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست، دستور العمل بازرسی و نصب پرچم در شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی توسط دفتر بررسی آلودگی های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست و مرکز سلامت محیط کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه گردید.

اهداف:

۱- تعیین شرایط و وضعیت موجود شناگاه های ساحلی و طرحهای سالم سازی دریا و اطلاع رسانی به منظور رفع مشکلات و معضلات آنها و رسیدن به استانداردهای قابل قبول و پذیرفته شده

۲- به حداقل رساندن آلودگی های محیط زیستی و بهداشتی ناشی از فعالیت های گردشگری و تفریحی و شنا در مناطق ساحلی و دریایی کشور

۳- حصول اطمینان از سلامت محیط زیستی و بهداشتی آبهای ساحلی و پیشگیری از اثرات سوء بر شناگران، گردشگران و استفاده کنندگان از آبهای ساحلی و شناگاه های طبیعی و طرح های سالم سازی دریا

۴- افزایش اطلاعات و ارتقاء میزان دانش و آگاهی های بهداشتی و محیط زیستی پیمانکاران و مدیران شناگاه ها و طرح ها سالم سازی دریا در زمینه ی حفاظت از محیط زیست و اکوسیستم های طبیعی دریا در برابر آلودگی ها و داشتن محیط زیستی سالم و طبیعی

قوانین و آیین نامه ها:

-آئین نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۷۱ / ۲/۱۸ با اصلاحیه های بعدی آن (مواد ۲، ۳، ۴، ۷، ۸، ۱۰، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰ و ۲۲).

- قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳ / ۳ / ۲۸ و اصلاحیه ۸ / ۲۴ / ۱۳۷۱ آن (مواد ۶ و ۹)

- راهنمای پایش آلودگی میکروبی آبهای ساحلی، شناگاهی و مناطق تفریحی دریایی مصوب ۱۳۹۰- مشترک بین معاونت محیط زیست دریایی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی : هر اقدامی که سلامت عمومی را تهدید کند از جمله توزیع آب آشامیدنی آلوده، دفع غیربهداشتی فضولات انسانی و دامی ممنوع می باشد.

- قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات (ماده ۷، ماده ۱۱، ماده ۱۲، ماده) ۱۳ و بند ۸ ماده یک، ماده ۲، ماده ۷

- ماده ۱۲ آئین نامه اجرائی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات مصوب سال ۱۳۸۶ فروش و عرضه محصولات دخانی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی بدون پروانه فروش ممنوع است و تبلیغ محصولات دخانی به هر نحو ممنوع است.

- قانون مدیریت پسماند مصوب ۱۳۸۳ مجلس محترم شورای اسلامی و...

- قانون اصلاح ماده ۱۳ مصوب سال ۱۳۷۹ مجلس محترم شورای اسلامی و آئین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۲ در خصوص کنترل بهداشتی محل های اسکان (مهمانپذیر)، مراکز تهیه، تولید و عرضه مواد خورده، آشامیدنی و بهداشتی و در صورت داشتن استخر شنا

- ماده ۲ آئین نامه بهداشت محیط مصوب ۷۱/۴/۲۴ هیات محترم وزیران که در حقیقت رؤس و وظایف و فعالیت های بهداشت محیط کشور را تبیین نموده است هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع می باشد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت می باشد راسا اقدام قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدامهای قانونی فوری اعلام نماید (متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت).

- بند ج از ماده یک آئین نامه بهداشت محیط، طرح های سالم سازی دریا بعنوان یکی از مراکز تفریحی محسوب شده و باید توسط بازرسان بهداشت محیط تحت کنترل بهداشتی قرار گیرند. بنابراین برای این مرکز تفریحی بزرگ نیز باید همانند دیگر اماکن عمومی چک لیست بازرسی بهداشتی تهیه گردد.

- ماده ۲ و ۳ آئین نامه بهداشت محیط در خصوص نظارت بر آب آشامیدنی

- دستورالعمل تعیین حریم کیفی آبهای سطحی (موضوع تصویب نامه شماره ۵۸۹۷۷ / ت ۵۲۹۱۰۱ - مورخ ۸۲ / ۱۲ / ۱۸ هیات وزیران)

- دستورالعمل اجرایی بازرسی بهداشتی از مراکز تهیه، توزیع، نگهداری، حمل و نقل و فروش مواد خورده و آشامیدنی با کد دستورالعمل ۱۸۰۳۹۲۰۹ :

- دستورالعمل پایش آلودگی میکروبی آب های ساحلی، شناگاهی و مناطق تفریحی دریایی، ابلاغ به دانشگاه علوم پزشکی کشور با شماره نامه ۵۷۰۵ / ۳۰۶ مورخ ۲۰ / ۶ / ۹۱، مصوب سال ۱۳۹۰ مشترک-

مفاهیم، عبارات و اصطلاحات:

شناگاه ساحلی: شناگاه ساحلی یا شناگاه طبیعی، بخشی از منطقه ی ساحلی است که مناسب برای شنا و دیگر تفریحات آبی است و با توجه به معیارها و ضوابط محیط زیستی و بهداشتی کمترین حد از مخاطرات را برای کاربران و محیط زیست در بر دارد.

طرح سالم سازی دریا: طرح سالم سازی دریا، منطقه ای از ساحل دریا است که علاوه بر تامین ایمنی لازم برای افراد و کاربران، دارای امکانات و شرایط مناسب بهداشتی و محیط زیستی برای شنا و دیگر تفریح های سالم آبی است.

آلودگی آب: تغییر مواد محلول یا معلق یا تغییر درجه حرارت و دیگر خواص فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیکی آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد.

آلودگی دریا: ورود آلاینده ها و عوامل بیماری زا توسط انسان، به صورت مستقیم یا غیر مستقیم به محیط زیست دریایی است که اثرات نامطلوبی را در بر خواهد داشت، از آن جمله خطراتی برای سلامتی انسان، کاهش کیفیت در مورد استفاده از آب دریا، بروز موانعی برای فعالیت های دریایی و کاهش سازگاری ها ست.

مواد آلوده کننده آب: هر نوع مواد یا عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی که باعث آلودگی آب گردیده یا به آلودگی آن بیفزاید.

منابع مولد آلودگی آب (منابع آلوده کننده): هر گونه منبعی که فعالیت یا بهره برداری از آن موجب آلودگی آب می شود که شامل منابع صنعتی، معدنی، کشاورزی و دامداری، شهری و خانگی، خدماتی و درمانی و متفرقه می باشد.

کیفیت آب شناگاه:

- شاخص مناسب برای بررسی کیفیت میکروبی شناگاه های طبیعی آنتروکوک روده ای می باشد و میزان آن برای به حداقل رساندن احتمال بیماری ۴۰ در صد میلی لیتر توصیه می گردد. کیفیت آب سواحل و شناگاه ها بر مبنای ۹۵٪ نمونه ها به چهار گروه به شرح جدول ذیل طبقه بندی می شود.

طبقه بندی آب شناگاه از نظر آنتروکوک های روده ای در ۱۰۰ میلی لیتر (بر مبنای ۹۵٪ نمونه ها)			
A	B	C	D
≤ 40	۲۰۰-۴۱	۵۰۰-۲۰۱	> 500

محاسبه ۹۵٪ به شرح ذیل می باشد:

- نتایج نمونه های میکروبی از نظر آنتروکوک در شناگاه به صورت صعودی مرتب گردد
- با توجه به فرمول $X = 1 + 0.95(n - 1)$ ردیف نمونه ای که مشمول ۹۵٪ است انتخاب می شود. در صورتی که X عدد صحیحی نبود دوردیف آخر برای محاسبه مقدار آنتروکوک انتخاب می شود. n تعداد کل نمونه ها است و X ردیف نمونه ای است که مقدار ۹۵٪ آنتروکوک در آن قرار دارد. (مثلاً اگر تعداد نمونه ها ۱۰ مورد باشد مقدار X مساوی ۹٫۵۵ خواهد بود، در این صورت ردیف ۹ و ۱۰ انتخاب می شود یا اگر تعداد نمونه ها ۵۰ مورد باشد مقدار X مساوی ۴۷٫۵۵ خواهد بود، در این صورت ردیف ۴۷ و ۴۸ انتخاب می شود)
- مقدار ۹۵٪ آنتروکوک نمونه ها از رابطه ذیل بدست می آید:

$E_{95} =$ (رقم اعشار بدست آمده X مقدار عدد دوم یا بزرگ تر) + (رقم اعشار بدست آمده ۱- X مقدار عدد اول یا کوچک تر)

مثلاً در مورد عدد ۹٫۵۵ می شود: $(X \cdot 0,05)$ رقم عدد بزرگتر + $(1 - 0,05) X$ رقم عدد کوچکتر $E_{95} =$

- با توجه به عدد بدست آمده فوق وبا استفاده از جدول ماتریس طبقه A,B,C,D مشخص می گردد.

- تناوب نمونه برداری برای آنتروکوک های روده ای حداقل در هر فصل برای فصول شنا ۶ نمونه و در هر فصل برای فصول غیر شنا ۳ نمونه می باشد.

- در مواقع سیلاب، طوفان و حوادث غیر مترقبه تعداد نمونه برداری بر حسب ضرورت افزایش می یابد.

پایش و نظارت بر سواحل و طرح های سالم سازی دریا

پایش و نظارت بر سواحل و طرح های سالم سازی دریا بر مبنای چک لیست ذیل انجام می شود:

چک لیست ضوابط بهداشتی و محیط زیستی شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا		
نام استان / شهرستان / بخش یا منطقه:		
نام و آدرس طرح سالم سازی دریا یا شناگاه ساحلی:		
موقعیت جغرافیایی طرح سالم سازی دریا/ شناگاه:		
نام و نام خانوادگی پیمانکار/ مدیر / متصدی طرح سالم سازی دریا/ شناگاه:		
شماره تلفن همراه پیمانکار/ مدیر/ متصدی:		
ردیف	موضوع	امتیاز
۱	آیا وضعیت جمع آوری و دفع فاضلاب بهداشتی است و فاضلاب در محل شناگاه رها نمی شود؟	
۲	آیا وضعیت مدیریت زباله و پسماند، بهداشتی است؟	
۳	آیا دسترسی به آب آشامیدنی وجود دارد؟	
۴	آیا کیفیت آب آشامیدنی مورد تأیید مقامات بهداشتی است؟	
۵	آیا دسترسی به توالت بهداشتی وجود دارد؟ (به ازای هر ۴۰ نفر شناگر یک دستگاه و حداقل ۲ عدد در نظر گرفته شود.)	
۶	آیا دسترسی به دوش بهداشتی وجود دارد؟ (به ازای هر ۱۰ نفر شناگر یک عدد در نظر گرفته شود.)	
۷	آیا تمهیدات لازم برای کنترل حشرات و جوندگان در نظر گرفته شده است؟	
۹	آیا تمهیدات لازم جهت جلوگیری از ورود حیوانات به داخل طرح وجود دارد؟	
۱۰	آیا مراکز تهیه، نگهداری، توزیع و فروش مواد غذایی دارای ویژگی های لازم بهداشتی است؟	
۱۱	آیا شناگاه خارج از مصب یا مجاورت رودخانه یا خور واقع شده است؟	
۱۲	آیا شناگاه خارج از مجاورت محل دفع یا دفن زباله (شهری، صنعتی و...) واقع شده است؟	

۱۳	آیا شناگاه خارج از مجاورت محل تخلیه فاضلاب و پساب شهری و بهداشتی، صنعتی، کشاورزی و غیره واقع شده است؟
۱۴	آیا محل شنای افراد در شناگاه از محل نگهداری قایق های موتوری و دیگر تجهیزات تفریحات آبی مجزا بوده یا به اندازه کافی فاصله دارد؟
۱۵	آیا محل اسکان و استراحت گردشگران، نصب چادر، پارکینگ و غیره در محل شناگاه دارای محدوده مشخص بوده و خارج از حریم ساحلی شناگاه می باشد؟
۱۶	آیا تجمع قایق ها و دیگر وسایط نقلیه و تعمیرات آنها خارج از محدوده ساحلی شناگاه می باشد؟
۱۷	آیا در محل شناگاه توسط نصب تابلوها و دیگر علائم هشدار دهنده و سایر شیوه های مناسب در خصوص رعایت بهداشت و حفظ کیفیت محیط زیست و ارتقاء آگاهی عمومی، آموزش و اطلاع رسانی صورت می گیرد؟

۱- پس از بازرسی و بررسی موضوع و مطابقت آن با شرایط، ضوابط و نظرات کارشناسی امتیاز کسب شده بین ۰ تا ۳ لحاظ می شود. امتیاز صفر در مواردی است که شرایط

موجود کاملاً با شرایط و ضوابط بهداشتی است. امتیاز ۱ در مواردی است که شرایط موجود با حداقل شرایط و ضوابط بهداشتی منطبق است. امتیاز ۲ در مواردی است که

شرایط موجود با اکثر شرایط و ضوابط بهداشتی منطبق است. امتیاز ۳ در مواردی است که شرایط موجود کاملاً با شرایط و ضوابط بهداشتی منطبق است.

مثال ۱: در مورد دسترسی به توالیت بهداشتی

- اگر هیچ دسترسی به توالیت بهداشتی وجود نداشته باشد امتیاز ۰
- اگر دسترسی به توالیت وجود داشته باشد اما تمیز و بهداشتی نباشد امتیاز ۱
- اگر دسترسی به توالیت به تعداد کافی وجود نداشته باشد اما تمیز و بهداشتی باشد امتیاز ۲
- اگر دسترسی به توالیت به تعداد کافی وجود داشته باشد و تمیز و بهداشتی باشد امتیاز ۳

مثال ۲: در مورد مجزا بودن محل نگهداری قایق های موتوری

- اگر مجزا نبود امتیاز ۰
- اگر مجزا بود امتیاز ۳

۲- مجموع جمع امتیازات ، امتیاز کل طرح سالم سازی و یا شناگاه است

محاسبه ریسک بدست آمده از بازرسی

ریسک بدست آمده از بازرسی مطابق جدول ذیل محاسبه می شود

نمره کسب شده	بیشتر از ۴۷	۴۲ تا ۴۷	۳۶ تا ۴۱	۳۰ تا ۳۵	کمتر از ۳۰
ریسک	خیلی پایین	پایین	متوسط	بالا	خیلی بالا

اعلام وضعیت شناگاه ها و طرح های سالم سازی دریا

الف) نصب پرچم (پرچم گذاری) در شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا

نصب پرچم به منظور اعلام وضعیت شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا از نظر قابل استفاده بودن یا غیر قابل استفاده بودن برای شنا و دیگر استفاده های تفریحی از آب که بدن افراد مستقیماً در تماس با آب دریا می باشد و همچنین به منظور اطلاع و آگاهی عموم مردم و کاربران بویژه شناگران، گردشگران و ساکنین منطقه در شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا انجام می شود. برای این منظور، دو نوع پرچم با رنگهای آبی و زرد برای نصب در محوطه ی شناگاه های ساحلی یا طرح سالم سازی دریا در نظر گرفته شده است که هر یک دارای مفاهیم و ویژگی های خاصی می باشند که مشخصات آنها در ذیل آمده است.

شرایط نصب پرچم به شرح ذیل می باشد:

۱. رتبه بندی بهداشتی، ایمنی و زیست محیطی سواحل بر مبنای دو پارامتر نتیجه بازرسی و نتیجه کنترل کیفی میکروبی آب سواحل (شناگاه) می باشد.

۲. نتیجه رتبه بندی به صورت پرچم با رنگ های مختلف اطلاع رسانی می شود.

۳. نتیجه رتبه بندی به صورت رنگ آبی، زرد بیان می گردد.

نصب پرچم آبی در محوطه ی شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا

نصب پرچم آبی در محوطه ی شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا بیانگر آن است که این شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا از نظر کیفیت بهداشتی آب دریا و سایر شرایط بهداشتی و محیط زیستی لازم و دیگر امکانات، دارای شرایط مناسب و مطلوبی برای استفاده و شنای افراد می باشد. به عبارتی شناکردن و دیگر تفریحات سالم آبی در این مکان مجاز می باشد.

نصب پرچم زرد در محوطه ی شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا

نصب پرچم زرد در محوطه ی شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا بیانگر آن است که این شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا از نظر کیفیت بهداشتی آب دریا و یا سایر شرایط بهداشتی و محیط زیستی لازم یا مواردی از آنها فاقد شرایط مناسب و مطلوب برای شنا بوده و در صورت استفاده افراد از این اماکن احتمال آلودگی آنها به عوامل بیماری زا و به خطر افتادن سلامتی افراد وجود دارد. استفاده افراد از این اماکن تنها در صورت برطرف نمودن و رفع کامل مشکل یا مشکلات موجود در محل شناگاه یا طرح سالم سازی مورد نظر و تأیید پاکسازی آن بر اساس نتایج آزمایشگاهی و نظر کارشناسی اداره کل حفاظت محیط زیست و مرکز بهداشت استان یا اداره حفاظت محیط زیست و مرکز بهداشت شهرستان مربوطه مجاز و امکان پذیر است.

مشخصات پرچم نصب شده در محل شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا:

مشخصات و ویژگی های پرچم نصب شده در محل یا مجاورت منطقه ی شنا در محوطه ی شناگاه ساحلی یا طرح سالم سازی دریا با رنگ های آبی و زرد مطابق ابعاد و مشخصات ذیل است:

۱- شکل پرچم مستطیلی شکل بوده و دارای ابعاد ۹۰*۲۹۰ سانتی متر (پرچم عمودی) می باشد.

۲- طول میله پرچم: ۵ متر

۳- جنس پرچم: ساتن درجه ۱

۴- جنس میله پرچم: گالوانیزه، ترجیحاً گالوانیزه گرم، مقاوم به پوسیدگی

در قسمت پایین پرچم لگو یا آرم وزارت کشور، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت بهداشت حک شده است و در قسمت پایین لگو یا آرم سازمان و وزارتخانه ها جمله ی مجاز بودن یا غیر مجاز بودن شنا در محل شناگاه یا طرح سالم سازی دریا نوشته می شود. زیر لگو ها یا آرم های، پرچم با رنگ آبی جمله ی "شناگاه سالم است" و پرچم با رنگ زرد جمله ی "احتمال خطر آلودگی" با تیتراژ درشت و واضح نوشته می شود.

ب) اعلام از طریق بستر اینترنتی

شناگاههای آلوده با ذکر دقیق نام، موقعیت جغرافیایی و حتی المقدور کروکی موقعیت مکانی روی پرتال اداره کل حفاظت محیط زیست استان و مرکز بهداشت استان، جهت اطلاع عموم بارگذاری می شود. مسیر دستیابی به این اطلاعات از طریق رسانه های عمومی به اطلاع شهروندان رسانده می شود.

یک نسخه از اطلاعات یاد شده ی بالا در اختیار دفتر بررسی آلودگی های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست و مرکز سلامت محیط کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داده می شود تا روی پرتال سازمانی نیز اطلاع رسانی شود.

یک نسخه از اطلاعات یاد شده بالا در اختیار اداره کل میراث فرهنگی، استانداری، صنایع دستی و گردشگری، تا از طریق پرتال خود اطلاع رسانی کنند.

ج) اطلاع رسانی از طریق رسانه

اطلاع رسانی از وضعیت شناگاهها و طرحهای سالم سازی از طریق رسانه های عمومی دیداری، شنیداری و نوشتاری توسط مدیرکل حفاظت محیط زیست و مرکز بهداشت استان، صورت می پذیرد.

رنگ پرچم	تفسیر
آبی	فاقد آلودگی و شناگاه سالم
زرد	احتمال خطر آلودگی
فاقد پرچم	باید از فعالیت شناگاه جلوگیری شده و تعطیل گردد.

تعیین رنگ پرچم

رنگ پرچم با توجه به ماتریس ذیل و همچنین به استناد نتایج ارزیابی ریسک و طبقه بندی آنالیز نمونه های میکروبی تعیین می گردد.

طبقه بندی ارزیابی شناگاه برای پرچم گذاری آنتروکوک های روده ای در ۱۰۰ میلی لیتر (بر مبنای ۹۵٪ نمونه ها)					
ریسک		A	B	C	D
		≤۴۰	۴۱-۲۰۰	۲۰۱-۵۰۰	>۵۰۰
طبقه بندی بازرسی بهداشتی و محیط زیستی شناگاه	خیلی پایین	بسیار خوب	بسیار خوب	پیگیری ^۱	پیگیری ^۱
	پایین	بسیار خوب	خوب	نامناسب	پیگیری ^۱
	متوسط	خوب	خوب	ضعیف	ضعیف
	بالا	نامناسب	نامناسب	ضعیف	بسیار ضعیف
	بسیار بالا	پیگیری ^۲	نامناسب	بسیار ضعیف	بسیار ضعیف

- رنگ آبی (بسیار خوب، خوب)
- رنگ زرد (نامناسب، نیاز به پیگیری)
- فاقد رنگ - شناگاه تعطیل (ضعیف، بسیار ضعیف)

زیرنوشته:

۱- نشان دهنده شاخص با کتریایی مدفوعی از منابعی غیر از فاضلاب نظیر چهارپایان.

۲- نشان دهنده آلاینده های احتمالی متناوب و پراکنده (نظیر بارندگی ها)

گزارش دهی

نتایج بررسی و بازدید در قالب گزارش تفصیلی به صورت مکتوب و رسمی به مسئولین ذیربط از جمله : مدیریت شناگاه،

شهرداری، فرمانداری، کمیته ساماندهی سواحل استانداری ارسال می گردد. گزارش تفصیلی حداقل باید سرفصل های : ۱-

وضعیت موجود (تامین آب آشامیدنی، جمع آوری و دفع فاضلاب، جمع آوری و دفع پسماند، دوش و سرویس بهداشتی، اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی، کنترل حشرات و جوندگان) ۲- مشکلات، نواقص و نقاط ضعف ۳- نقاط قوت و فرصت ۴- نتایج نمونه میکروبی آب ساحل ۵- پیشنهادات و راهکارها

حدود انتظار بازرسی و نظارت در فصول شنا هر ۱۵ روز یکبار و در فصول غیر شنا هر ماه یکبار می باشد. ارائه گزارش تفصیلی به مدیریت شناگاه و مقامات مافوق، در صورت وجود نقص بهداشتی و زیست محیطی بعد از هر بازرسی انجام می شود.

همچنین خلاصه نتایج بررسی و بازدید به صورت مکتوب و رسمی به مسئولین ذیربط از جمله : دفتر بررسی آلودگی های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ستاد برنامه ریزی و ساماندهی نظارت بر سواحل کشور- وزارت کشور مطابق فرمت پیوست در فایل اکسل ارسال می گردد. گزارش به ستاد ملی هر فصلی یکبار انجام می شود.

منابع:

- ۱- راهنمای پایش آلودگی میکروبی آب های ساحلی، شناگاهی و مناطق تفریحی دریایی، ۱۳۹۰- مشترک بین سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۲- بخشنامه ضوابط محیط زیستی مقابله با آلودگی شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا (تیر ماه ۱۳۹۵)- دفتر بررسی آلودگی های دریایی معاونت محیط زیست دریایی ، سازمان حفاظت محیط زیست
- ۳- دستورالعمل بازرسی بهداشتی از شناگاه های ساحلی و طرح های سالم سازی دریا (خرداد ۱۳۹۴)، معاونت بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۴- مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست ایران (۱۳۸۳)، دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط زیست
- ۵- معاونت محیط زیست دریایی، گزارش بررسی کمی و کیفی شاخص های میکروبی اصلی و ثانوی در آبهای شناگاهی ساحل جنوبی دریای خزر (۱۳۸۷)، سازمان حفاظت محیط زیست
- 7- WHO, (2003). Guidelines for Safe Recreational Water Environments, Volume 1 : Coastal and Fresh Waters.

[illegible]

پیوست ۲: شرایط بهداشتی و زیست محیطی طرح و شناگاه های ساحلی سالم

(برای اطلاع رسانی به مردم)

- ❖ دسترسی به آب آشامیدنی سالم از طریق شیر برداشت عمومی
- ❖ جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب
- ❖ جمع آوری و دفع بهداشتی زباله و پسماند
- ❖ دسترسی به سرویس بهداشتی (با صابون مایع)
- ❖ عدم وجود حشرات و جوندگان و حیوانات اهلی و وحشی در محوطه شناگاه
- ❖ عدم فروش مواد غذایی به صورت دوره گردی
- ❖ وجود مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی بهداشتی و دارای مجوز از مرکز بهداشت
- ❖ جدا سازی محل شنای افراد از محل نگهداری قایق های موتوری و دیگر تجهیزات تفریحات آبی
- ❖ دسترسی به دوش و رختکن بهداشتی
- ❖ عدم ارائه و استعمال قلیان و دیگر مواد دخانی
- ❖ دارای پرچم آبی باشد

در صورت مشاهده ی هرگونه مشکل بهداشتی با شماره بهداشت ۱۹۰ تماس بگیرید.